

Lietuvių „malda, meldimas“ yra svarbūs baltų kultūros žodžiai. Prūsai turėjo „maddla“ (malda, maldavimas) ir „malda“ (jaunas). Pirminė žodžio „malda“ reikšmė buvo „daryti švelnų, minkštą ir, tam tikra prasme, jauną“. Tai yra bendravimo su žmonėmis ir su dievais forma. Šie žodžiai nėra skoliniai iš slavų (V.Mažulio nuomonė).

Senoji šių žodžių prasmė dar kartą patvirtina baltų taikingumo ir ramumo kultūrą. Skleisti gėrį, ramybę ir grožį- toks buvo baltų idealas. Didžiajame Lietuvių kalbos žodyne rasime žodžius „maldenti, maldyti“ (tramdyti, raminti), „Maldikis“ (vaidila, žynys), „Meldžiamas“ (gerbiamas, gerbiamasis) ir kt. Yra daug vietovardžių su „mald-“: Maldėnai, Maldučiai ir t.t., vandenvardžių-maldupis ir kt. Tokie vardai galėjo žymėti apeigų ir meldimosi vietas.

Kaip ir dainos bei giesmės, maldos padeda žmogui susikaupti, kalbėtis su Dievais, apsiginti nuo blogų dvasių, palaiko ir stiprina darną, suteikia tvirtybės. Lietuvių maldos ir užkalbėjimai išreiškia pasitikėjimą savimi, savo kalbamais žodžiais. Pagalbos prašoma Žemynos, Perkūno, Mėnulio, Saulės, Ugnies, Vandens ir pan. Maldomis siekiama dalintis gėriu, bendradarbiauti, sutarti, būti daroje.

Melstis reikia trumpai ir susikaupus, gerai yra pasimelsti prieš miegą. Ilgai kalbėti nereikia, nes atsiranda kas išblaško ir žodžiai nueina perniek. Štai kaip viena dzūkė pasigydė nuo sunkios širdies ligos. Ji vis pakartodavo sau: „ Tu mano stiprybe, tu mano galybe“. Ir tai labai padėjo.

Kai kurie užkalbėjimai baigiami žodžiais „ant amžių amžinųjų“ arba „per amžių amžius“. Senoji žodžio „amžius“ prasmė buvo „ veiklumas, pajėgumas, gyvenimas, žmonės, tauta“. Amžina yra tai, kas atsinaujina. Todėl amžinumo šaukimas,ėjimas amžinybėn reiškiaėjimą į tikrąją žmogaus būtį.

Poetas M.Martinaitis rašė:“ Lietuviai yra Amžinybės tauta. Jie visą laiką manė, kad, iš Amžinybės atėję, ir išeis į Amžinybę. Mūsų etninėje ir profesionalioje kultūroje, mąstyme tos Amžinybės labai daug. Net paprastas žmogus visuomet jaučia, galvoja apie ją, Gal tai ir gelbsti

mus, kad suvokiam: yra dar kelias į Amžinybę- tautai, žmonėms. Gal todėl mūsų kultūroje būtent paveldo supratimas labai gilus: ką sukūrei, turi perduoti toliau, į Amžinybę, į tolį“.

Lietuvių maldos kalbamos arba giedamos, jos arba mokamos mintinai, arba kuriamos čia pat. Improvizuojant maldas reikia susikaupti, įsijausti į maldos perteikėją- ugnį, vandenį, medį, akmenį ir pan. Reikia kalbėti, linkėti gero ir prašyti pagalbos. Taip atsiranda ryšys ir ima talkinti šventos jėgos. Improvizuojant ar kuriant maldas reikia gerai išmanyti ir mokėti lietuvišką tradiciją.

Moteris pasakoja, kaip ji meldėsi:

„Aš atskirai upeliuką, pušį pabučiuoju, atsiklaupi, apkabinu. Ir pušį prašau, eglę prašau, beržą, žemę. Žemę reikia taip prašyti- atsigulti kniūbsčia ant žemės, pabučiuoti žemę. Prašau taip: „Žemele, atimk man bėdą, turiu labai didelę bėdą. Duok, žemele, jam vaikščioti ant žemės, pakelk jį nuo lovos (sunkiai sergantį vyrą). Aš niekur nieko nepadariau blogo, ir jis geras žmogus. Žemele, pasigailėk, duok jam atsistoti ir vaikščioti „. Berželio taip pat prašiau. Sakiau: „Berželi, tavo lapeliai- tai tavo vaikeliai. Mes gyvename su vyru jau daug metų, bet iš mūsų paėmė vaikelius- jie mirė, liko tik vienas vaikelis. Tie vaikeliai tai kaip tavo, berželi, lapeliai. Padėk mums“. Taip mums nesisekė gyventi, bet kai pradėjau prašyti gamtos galių- medelių, žemelės, upelio- savo žodžiais savo bėdas išsakydama, viskas pasitaisė. Upeliukui taip kalbėjau :“ Upeliuk , nunešk tu mano vargelius, nunešk sopulį, išgydyk“. Akmenėlį taip galima prašyti: „Akmenėli, duok ir man stiprios sveikatos. Paimk iš manęs pyktį, o duok man gerovę“. Saulei sakau taip:“ saulele močiute, sušildyk. Paguosk mane sunkios naštos nenešiot, sušildyk mane savo spindulėliais“. Mėnulį prašom taip: „Mėnesėlį, tu jaunas, toks gražus, tu dar geresnis ir tyresnis, duok man jautrią širdį, sustiprink mano širdį ir protą“. Paukšteliams taip reikia sakyti: „paukšteliai, čiulbonėliai, tu lakštingalėle, kaip tu savo balseliu skardeni visą padangę, duok man savo balselį, savo laisvę“.

Ištrauka iš knygos " Žodžiai mūsų Dievams ir Deivėms"